

22 december 2021

Aanpak Ondermijning

Gemeente Eemsdelta

Afdeling Openbare orde en veiligheid

Aanpak Ondermijning

Gemeente Eemsdelta

Bijlage bij het Integraal Veiligheidsbeleid 2022-2025

Inhoud

1. Inleiding.....	3
1.1 Samenwerking	4
1.2 Analyse en aanpak	5
2. Wat is ondermijning.....	6
3. Ondermijningsbeeld.....	8
3.1 Geografisch ondermijningsbeeld (GOMB)	8
3.1.1 Witte vlekken: locaties	8
3.1.2 Witte vlekken: branches en groepen	9
3.1.3 Witte vlekken: fenomenen.....	9
3.2 Hoofdthema's en randvoorwaarden.....	9
4. Randvoorwaarden aanpak (pijlers).....	11
4.1. Collectieve weerbaarheid	11
4.2.1 Versterken collectieve weerbaarheid	12
4.2 Informatiepositie	13
4.2.2 Versterken informatiepositie	14
4.3 Bestuurlijk (juridisch) instrumentarium	15
4.3.1 Inzet bestuurlijk instrumentarium	17
5. Aanpak ondermijning hoofdthema's	20
5.1 Georganiseerde drugscriminaliteit	21
5.1.2 Georganiseerde hennep(teelt)criminaliteit	22
5.2 Witwassen & Fraude	24
5.2.1 Fraude	25
5.3 Mensenhandel en -smokkel.....	28
5.4 Niet (direct) strafbare ondermijning.....	30
5.4.1 Outlaw Motor Gangs (OMG's).....	30
5.4.2 Criminele jeugdbendes	31
6. Communicatie.....	33
7. Financien	33

8. Conclusie	36
Bijlage 1: Huidig bestuurlijk instrumentarium	37
Bijlage 2 Overzicht thematische aanpak	38
Bijlage 3 Toelichting thematische aanpak per thema.....	39

1. Inleiding

De afgelopen jaren is een steeds grotere rol weggelegd voor het lokale bestuur bij het bestrijden van georganiseerde criminaliteit. De burgemeester is belast met handhaving van de openbare orde. Handhaving van de openbare orde is een brede term die niet altijd goed is af te bakenen. Mede op basis van literatuur en jurisprudentie kan de volgende definitie worden gegeven:

*"Een optreden tegen een verstoring van het ordelijke verloop van het gemeenschapsleven in de publieke ruimte, waarbij een direct (dreigend) gevaar bestaat voor anderen of de rechten van anderen direct worden of dreigen te worden bedreigd."*¹

In de afgelopen jaren heeft de burgemeester diverse bevoegdheden gekregen om zijn/haar openbare orde taak te kunnen vervullen. In de strijd tegen ondermijnende criminaliteit kan de burgemeester bijvoorbeeld een woning of lokaal sluiten. Naast de rol van burgervader, heeft de burgemeester de belangrijke rol van handhaver en crisisbestrijder. Ook andere gemeentelijke organen hebben bevoegdheden welke zij kunnen inzetten in de strijd tegen ondermijning.

Een effectieve aanpak op ondermijning vraagt om een georganiseerde overheid, waarbij zij al haar middelen en instrumenten inzet die zij tot haar beschikking heeft. Ook landelijk wordt veel aandacht besteed aan de aanpak van criminele ondermijnende activiteiten. Zo zijn er extra middelen ter beschikking gesteld om de aanpak te intensiveren en wordt landelijke wetgeving aangepast.

Door ondermijnende criminele activiteiten komen leefbaarheid en veiligheid onder druk te staan. Ondermijnende criminaliteit tast het vertrouwen in de overheid en rechtsstaat aan en daarom is het belangrijk om hier krachtig tegen op te treden. Dit plan van aanpak beoogt het formuleren en opzetten van een integrale aanpak ondermijning binnen de gemeente die gericht is op het behouden en vergroten van een veilige woon- en leefomgeving, met als concreet doel: *Het aanpakken, terugdringen en voorkomen van ondermijning en ondermijnde criminaliteit in de gemeente.*

¹ P.J. Oud, Handboek voor het Nederlands gemeenterecht, deel II, N.V. Uitgeversmij. W.E.J. Tjeenk Willink, Zwolle, 1959, p. 502-504. A.H.M. Dölle & D.J. Elzinga, Handboek van het Nederlands gemeenterecht, 3e druk, Deventer 2004, p. 389. In deze publicaties, als ook in het onder noot 13 genoemde onderzoek wordt verwezen naar de uitgebreide literatuur hierover.

1.1 Samenwerking

Samen met ketenpartners wordt invulling gegeven aan een geïntegreerde aanpak welke is gericht op de inzet en het combineren van bestuursrechtelijke, privaatrechtelijke, fiscale en strafrechtelijke instrumenten in de strijd tegen ondermijning. Door middel van het inzetten van een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen proberen gemeenten en ketenpartners een breed offensief in te zetten in de strijd tegen criminele ondermijnende activiteiten.

Instanties (partners) die (onder andere) betrokken zijn bij de aanpak:

- de gemeente Eemsdelta
- politie basisteam Ommelanden-Noord
- het Openbaar Ministerie
- de Havenautoriteiten
- de Belastingdienst
- het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)
- de Arbeidsinspectie
- Zorg- en Veiligheidshuis Groningen
- GGD
- UWV
- Vreemdelingenpolitie
- Reclassering Nederland
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
- Woningbouwcorporaties
- Zorgcoördinatie (MJD)
- burgers en ondernemers.

Alle (overheid)partners hebben een belangrijke rol in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. We willen optreden als één gezamenlijke overheid, op alle niveaus. Voor gemeenten ligt de nadruk op de bestuurlijke- en handhavende maatregelen (preventief en repressief), terwijl politie en Openbaar Ministerie zich vooral richten op de strafrechtelijke kant en de belastingdienst diverse mogelijkheden heeft om fiscale (financieel economische criminaliteit) en misstanden aan te pakken. Door een integrale aanpak en de bundeling van instrumenten ontstaat een optimale vorm van bestrijding van ondermijnende criminaliteit.

1.2 Analyse en aanpak

Ook in de regio Ommelanden Noord² heeft ondermijning de afgelopen jaren aandacht gekregen. In 2017 en in 2018 is door het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) in samenwerking met gemeenten, politie, de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie en andere ketenpartners een ondermijningsbeeld opgesteld. Tijdens diverse sessies zijn 'straat- en systeeminformatie' verzameld. Deze bundeling van informatie levert een beeld op van hetgeen er speelt in gemeenten op het gebied van ondermijning.

In hoofdstuk 2 en 3 wordt in algemene zin ingegaan op het concept ondermijning en het ondermijningsbeeld in de gemeente Eemsdelta in het bijzonder.

Op basis van dit ondermijningsbeeld zijn vier hoofdthema's geformuleerd. In hoofdstuk 5 worden deze vier hoofdthema's behandeld en is een aanpak opgesteld. Deze aanpak bevat in ieder geval een aantal doelgerichte acties die kunnen worden ingezet in de aanpak op het specifieke thema.

Om een efficiënte en effectieve aanpak te kunnen formuleren en daadwerkelijk in te kunnen zetten, zijn een aantal randvoorwaarden (pijlers) opgesteld die de basis vormen voor de gehele aanpak ondermijning (weerbaarheid, informatiepositie, bestuurlijk instrumentarium). Deze pijlers zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en worden in hoofdstuk 4 toegelicht. Ook worden diverse acties benoemd om de aanpak in de basis op orde te krijgen, alvorens gestart kan worden met de specifieke aanpak op de hoofdthema's.

De gefaseerde aanpak ondermijning maakt deel uit van het Integraal Veiligheidsbeleid 2022-2025. De aanpak is op een aantal onderdelen reeds gestart.

² Bestaande uit de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland

2. Wat is ondermijning

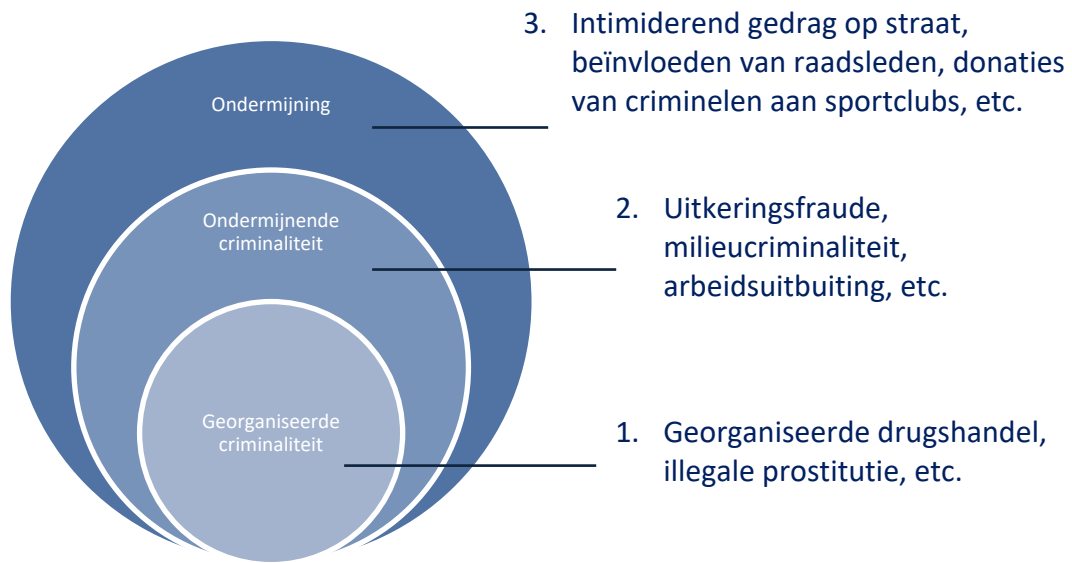
Ondermijning kan als volgt worden gedefinieerd: *Ondermijning is het verzwakken of misbruiken van de structuur van onze samenleving, wat leidt tot een aantasting van haar fundamenteën en/of de legitimiteit van het stelsel dat haar beschermt*³.

Bij ondermijning gaat het om vormen van criminaliteit waarbij financieel gewin het belangrijkste motief is. Voorbeelden hiervan zijn: georganiseerde hennepcultuur, mensenhandel, fraude en misbruik in de vastgoedsector, witwassen etc. Deze vorm van criminaliteit vraagt om een harde integrale aanpak

Bij ondermijning gaat het vaak om een bepaalde verwevenheid tussen de boven- en onderwereld. Om hier meer scherpte in aan te brengen wordt een onderscheid gemaakt tussen drie verschillende categorieën gedragingen (zie figuur 1).

1. Georganiseerde criminaliteit: Groepen die zich primair richten op illegaal gewin, waarbij systematisch misdaden worden gepleegd met een grote impact op de samenleving. Bekende voorbeelden zijn georganiseerde drugshandel en illegale prostitutie.
2. Ondermijnende criminaliteit: Er zijn vormen van criminaliteit die niet onder georganiseerde criminaliteit worden geschaard maar die wel een ondermijnende werking hebben. Denk hierbij aan het frauderen met uitkeringen en subsidies, milieucriminaliteit, arbeidsuitbuiting. Er is vaak geen sprake van corruptie of geweld (zie 1), echter is er wel sprake van aantasting van de samenleving.
3. Ondermijning: Een categorie waarin gedragingen worden onderscheiden die niet (direct) strafbaar zijn, maar wel degelijk een ondermijnend effect hebben op de samenleving. Hierbij kan worden gedacht aan de horeca-exploitant die zijn zaak ter beschikking stelt aan criminelen die daar samenkomen, bankiers die criminelen faciliteren/ondersteunen bij het verhullen van (crimineel vermogen), autogarages waar dealerwaren worden opgeslagen, een ambtenaar die de andere kant opkijkt bij het signaleren van misstanden, het intimiderend op straat aanwezig zijn van bepaalde groepen. Dit betreft een zeer brede verzameling van gedragingen.

³ <http://websitevoordepolitie.nl/archie/ondermijning-en-veiligheid-1015.html>

De gemeente neemt de regie op de aanpak van deze drie mogelijke vormen van ondermijning. Samen met onder andere het Openbaar Ministerie, de politie en het RIEC stelt zij een integrale aanpak op tegen bestrijding van het maatschappelijk vertakte criminele milieu, dat zich manifesteert in de boven- en onderwereld.

3. Ondermijningsbeeld

In 2017 is in samenwerking met het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en ketenpartners een geografisch ondermijningsbeeld opgesteld voor Ommelanden Noord ⁴. Aanvullend is in 2018 een regionaal ondermijningsbeeld voor de gehele regio Noord Nederland opgesteld. Na bewustwording over wat ondermijnende criminaliteit eigenlijk is, is gezocht naar opvallende zaken, waardevolle straatinformatie en is gebruik gemaakt van systeeminformatie. Dit alles bij elkaar heeft een beeld opgeleverd over wat speelt in de regio voor wat betreft fenomenen, signalen van ondermijning, personen, bedrijven en risicovolle locaties.

Zo zijn er sterke aanwijzingen dat er sprake is van georganiseerde hennepteelt, handel in synthetische drugs, witwassen en financieel-economische criminaliteit, vastgoedfraude- en misbruik, zorgfraude, OMG-problematiek, mensenhandel en – smokkel en ongebruikelijk bezit. Ook is gekeken naar de mate waarin de regio/gemeente gelegenheid biedt voor ondermijnende activiteiten. Het uitgestrekte landelijke gebied en de lange kustlijn met weinig overheidstoezicht, veel leegstaande panden, de aanwezigheid van zeehavens en de sociaal economische typering, maken de regio aantrekkelijk voor (criminele) ondermijnende activiteiten.

3.1 Geografisch ondermijningsbeeld (GOMB)

Om tot een concrete aanpak ondermijning te komen is een ondermijningsbeeld opgesteld. Dit beeld geeft inzicht in het soort (meest gesignaleerde) criminele activiteiten en vergroot het zicht op deze criminele activiteiten binnen onze gemeente (en regio). Uit zowel het lokale als het regionale beeld komt naar voren dat het uitgestrekte landelijke gebied, de lange kustlijn met weinig overheidstoezicht, de vele leegstaande panden, aanwezigheid van zeehavens en de sociaal economische situatie, de regio aantrekkelijk maken voor criminele activiteiten.

3.1.1 Witte vlekken: locaties

Fenomenen, groepen of locaties waar weinig tot geen zicht op is worden witte vlekken genoemd. Witte vlekken kunnen ontstaan doordat er weinig informatie beschikbaar is over een bepaalde locatie, fenomeen of groep. Uit het

⁴ Bestaande uit de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum, Eemsmond en Ten Boer

ondermijningsbeeld volgt dat de belangrijkste witte vlek in de regio Ommelanden Noord, de zeehavens van Delfzijl en Eemshaven zijn, inclusief de kustlijn van het gebied. Ook de vele leegstaande panden in de voormalige gemeente Delfzijl, veelal in het centrum, maar ook in het buitengebied, worden benoemd als witte vlek.

3.1.2 Witte vlekken: branches en groepen

Vrijwel alle partners benoemen de milieu- en zorgsector als branches waar weinig zicht op is. Het gaat om branches waar veel specialistische kennis in omgaat en die zich kenmerkt door een woud aan wet- en regelgeving. Toezicht op deze sectoren is verdeeld over diverse instanties. Ook de transportsector en buitenlandse werknemers vormen een witte vlek.

3.1.3 Witte vlekken: fenomenen

Fenomenen waar in Ommelanden Noord weinig zicht op is zijn: harddrugs/synthetische drugs, zorg- en PGB-fraude en milieucriminaliteit.

In de aanpak ondermijning wordt extra aandacht besteed aan deze witte vlekken om een betere informatiepositie te vergaren en de bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid te vergroten.

3.2 Hoofdthema's en randvoorwaarden

Op basis van het ondermijningsbeeld zijn de volgende hoofdthema's benoemd:

1. Georganiseerde drugscriminaliteit
2. Fraude en witwassen
3. Mensenhandel en – smokkel
4. Niet (direct) strafbare vormen van ondermijning

Deze vier hoofdthema's (fenomenen) vormen de focus van de aanpak ondermijning in Eemsdelta. De thematische aanpak wordt in hoofdstuk 5 verder uitgewerkt.

Uit de analyse van het ondermijningsbeeld, kan ook worden geconstateerd dat aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan om deze thema's adequaat aan te kunnen pakken:

1. Het versterken van de collectieve weerbaarheid (bestuurlijk/maatschappelijk)
2. Het versterken/vergroten van de informatiepositie
3. De inzet van het bestuurlijk instrumentarium

Deze randvoorwaarden worden omschreven als pijlers en vormen de basis op de thematische aanpak van de hoofdthema's. Deze pijlers worden verder toegelicht in hoofdstuk 4.

4. Randvoorwaarden aanpak (pijlers)

Om de eerder genoemde hoofdthema's effectief aan te kunnen pakken moet aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan. Deze randvoorwaarden kunnen gezien worden als de pijlers waarop de thematische aanpak rust en vormen de basis om een effectieve aanpak op hoofdthema's in te kunnen zetten. Deze pijlers zijn nauw met elkaar verbonden en lopen als een rode draad door de aanpak ondermijning. Hierbij gaat het om:

- Collectieve weerbaarheid
- informatiepositie
- inzet van het bestuurlijk instrumentarium

4.1. Collectieve weerbaarheid

Volgens de auteurs van het rapport 'Ondermijning ondermijnd', bepaalt de collectieve weerbaarheid van het systeem, deels de impact van ondermijning door georganiseerde criminaliteit. Collectieve weerbaarheid is het totaal van bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid.

Bestuurlijke weerbaarheid kan omschreven worden als de mate waarin het lokaal bestuur in staat is de ondermijnende effecten van georganiseerde criminaliteit tegen te gaan, zowel preventief als reactief⁵. Burgers, bedrijven, maar ook ambtenaren, bestuurders en politici kunnen soms ongewild en onbewust, in verbinding staan met criminele elementen.

Het lokaal openbaar bestuur kan een gelegenheid bevorderende of gelegenheid beperkende invloed hebben op het faciliteren van georganiseerde criminaliteit. Een gelegenheid bevorderende invloed kan bijvoorbeeld gezien worden als het onbewust faciliteren van georganiseerde criminaliteit door bijvoorbeeld deregulering en/of verminderd toezicht. Een gelegenheid beperkende invloed is het verdedigen of wel beschermen/afweren tegen ondermijning door georganiseerde criminaliteit⁶. In de aanpak moet dan ook geïnvesteerd worden in bewustwording en het herkennen van signalen van ondermijning bij het bestuur zelf.

Om de maatschappelijke weerbaarheid te vergroten zullen wij onder andere ondernemers, inwoners en instellingen informeren over risico's die zij eventueel kunnen lopen en hoe hiermee om te gaan.

⁵ (Veiligheidscoalitie midden-Nederland, 2018).

⁶ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2016/12/14/ondermijning-ondermijnd>

4.2.1 Versterken collectieve weerbaarheid

Om ondermijnende criminaliteit aan te kunnen pakken is het van belang dat er zicht op komt. Vandaar dat één van de pijlers van een succesvolle aanpak gekoppeld is aan de manier waarop betrokken professionals en burgers tegen de zichtbare signalen van ondermijning aankijken. Bewustwording van overheid en maatschappij is een voorwaarde om een effectieve aanpak te kunnen realiseren. Dit geldt zowel voor de aanpak in de basis als voor de thematische aanpak op de hoofdthema's. Het creëren van bewustwording (intern en extern) is daarom een constant terugkerend thema.

In het onderstaande overzicht wordt geschetst hoe de bestuurlijke en maatschappelijke bewustwording vorm kan krijgen zodat een collectieve weerbaarheid van bestuur en maatschappij ontstaat (basisbewustwording).

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting/doel
Bewustwording ambtelijke organisatie	Gemeente + RIEC		1. Training bewustwording ondermijning (maatwerk per doelgroep/afdeling)
Bewustwording gemeenteraad	Gemeente + RIEC		1. training bewustwording ondermijning 2. weerbaarheid bestuur 3. Organiseren informatieavond thema ondermijning
Bewustwording college B&W	Gemeente + RIEC		1. Training bewustwording 2. Training weerbaarheid bestuur
Bewustwording burgers, bedrijven en ondernemers	Gemeente + afdeling communicatie + RIEC + Ketenpartners		1. Organiseren informatieavond ondermijning 2. Informatiecontainer 3. M-campagne 4. Project jonge aanwas

			(escaperoom scholen) 5. Buurt WhatsApp 6. Folders (Meld Misdaad Anoniem folders verspreiden) 7. Buitengebied alert bijeenkomst/ 'boef zoekt boer' 8. Jeugd/studentalert (voorlichting op scholen ⁷)
Inzet barrière-modellen	VNG		De informatiepositie van een hoofdthema in kaart brengen (ontrafelen structuren)

4.2 Informatiepositie

De gemeente beschikt over zeer veel informatie, het is daarbij noodzaak dat deze informatie op de juiste manier, de juiste persoon bereikt. Belangrijk aandachtspunt hierin is het uitwisselen van informatie binnen de gemeente(n) en externe partijen. Wanneer informatie beschikbaar is maar deze informatie niet gedeeld mag worden met andere (externe) partijen, wordt effectieve bestrijding van ondermijnende criminele activiteiten onmogelijk gemaakt.

In onze gemeente wordt informatie gedeeld met ketenpartners op basis van, onder andere, het RIEC-convenant, dit gebeurt echter nog niet op structurele basis. Een manier om dit te bewerkstelligen is het inrichten van een 'casustafel ondermijning'. In dit overleg met diverse partners, worden signalen gedeeld en ingebracht, wordt informatie gedeeld en wordt de inzet van het instrumentarium besproken. Een goede informatiepositie is essentieel voor het opstellen, uitvoeren en handhaven van de openbare orde en daarmee de strijd tegen ondermijnende activiteiten. Ook andere manieren van informatiedeling worden onderzocht en waar mogelijk toegepast. Daarnaast worden per hoofdthema barrièremodellen opgesteld. Deze

⁷ Jeugd wordt derhalve ook door middel van andere programma's geïnformeerd en geschoold

modellen brengen complexe vormen van criminaliteit (en andere vormen van regelovertreding) op een overzichtelijke manier in kaart. Dit om tot een effectieve, integrale aanpak te komen. In dit model wordt duidelijk wie en wat nodig is om criminaliteit te plegen en wordt in kaart gebracht welke partijen mogelijkheden hebben om deze bepaalde vorm van criminaliteit te voorkomen en/of te bestrijden.

4.2.2 Versterken informatiepositie

Op het moment dat meer mensen zich bewust zijn van de signalen van ondermijning en er meer gemeld wordt, is het van belang dat die signalen gebundeld kunnen worden. Daartoe moeten er overlegstructuren en registratievormen opgezet worden op een manier die voldoet aan privacyregels. Onderstaande tabel schetst de manier waarop deze informatiedeling vorm gaat krijgen zodat de informatiepositie ten aanzien van ondermijning versterkt en geborgd wordt.

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
Opstarten casustafel ondermijning	Gemeente + RIEC		Structureel ondermijningsoverleg met afdelingen waar signalen worden ingebracht, besproken en opgepakt, dit eventueel in samenwerking met ketenpartners
Privacy-proof maken van informatiebronnen en informatie uitwisselen	Gemeente + ketenpartners + RIEC		Inzetten: - RIEC convenant - Werkproces RIEC noord - Privacyproof maken van andere informatiebronnen (het uitwisselen van informatie tussen partners volgens privacyregels)
Aanleggen database leegstaande panden	Gemeente: Afdeling vastgoed BAG	Gereed	Overzicht leegstaande panden
Adrescontroles uitvoeren en werkwijze herzien	Gemeente: Afdeling burgerzaken	gereed	

	Afdeling vastgoed		
Witte vlekken	Gemeente + ketenpartners		In kaart brengen van gebieden waar weinig overzicht is: havens, buitengebied, industrieterreinen, zorgfraude (inzet product RIEC: branchescan of gebiedsscan)

4.3 Bestuurlijk (juridisch) instrumentarium

De bestuurlijke handhaving is nauw verweven met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. In de praktijk doen zich vaak situaties voor die beide taakvelden raken, bijvoorbeeld in het geval dat er strafbare feiten worden gepleegd die ook de openbare orde verstoren. Afhankelijk van de omstandigheden moeten ketenpartners op dat moment in onderling overleg bepalen wie moet optreden.

Deze nauwe verwevenheid komt ook naar voren in de totstandkoming van de Gemeentewet van 1992, waarin het volgende wordt opgemerkt: *"Het begrip handhaving van de openbare orde [...] bevat twee elementen: De daadwerkelijke voorkoming en beëindiging van zich concreet voordoende of dreigende verstoringen van de openbare orde enerzijds en de algemene, bestuurlijke voorkoming van strafbare feiten anderzijds."* Het tweede element is beperkt tot: *"De voorkoming van strafbare feiten die invloed hebben op de orde en rust in de gemeentelijke samenleving."*⁸

In de strijd tegen ondermijning is recentelijk het voorstel gedaan om een wijziging aan te brengen in de Gemeentewet, namelijk dat de openbare-ordetaak van de burgemeester mede omvat "het voorkomen en bestrijden van criminele activiteiten". Deze uitbreiding zou een ongewenste rolverving met zich mee kunnen brengen. De burgemeester moet niet worden gezien als een crime fighter, de strafrechtelijke handhaving ligt immers primair op het terrein van politie en justitie. Om onduidelijkheden te voorkomen wordt in de toelichting op het voorstel onder voorkomen verstaan: "het voorkomen van misbruik van gemeentelijke

⁸ Kamerstukken II 1989/90, 19403, nr. 16, p. 37-38.

voorzieningen en het opwerpen van barrières tegen ondermijnende criminaliteit." De bestuurlijke bestrijding van criminaliteit gaat dus om het inzetten van bestuurlijke instrumenten zoals het intrekken van vergunningen, uitkeringen, het sluiten van woningen en panden en het weren van personen. Door middel van het inzetten van een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen proberen gemeenten en ketenpartners een breed offensief in te zetten in de strijd tegen criminele ondermijnende activiteiten.

Het aantal bestuursmaatregelen dat kan worden ingezet is in de afgelopen jaren behoorlijk gegroeid. Deze maatregelen hebben soms een specifieke werking maar vaak ook een breder toepassingsgebied. Bij het inzetten van bestuurlijke maatregelen is het van belang om te kijken welk instrument op dat moment proportioneel is en het meest geschikt is om in te zetten.

De gemeente heeft diverse bestuurlijke mogelijkheden om barrières op te werpen in de strijd tegen ondermijnende criminaliteit (zie bijlage 1).

De meest toegepaste instrumenten zijn de Wet Bibob en het toepassen van bevoegdheden van de burgemeester om de openbare orde te handhaven bij het aantreffen van drugs, vuurwapens en/of explosieven. Het bestuurlijk instrumentarium wordt grotendeels ingezet in de strijd tegen verdovende middelen en (illegale) geldstromen.

Om de complexe criminaliteitsproblemen aan te kunnen pakken moet het huidige instrumentarium (binnen de gemeente Eemsdelta) nader worden onderzocht. In de praktijk blijkt dat herziening en/of aanvulling van wetgeving noodzakelijk is. Landelijk wordt gekeken naar (mogelijke) uitbreiding van de huidige wetgeving om de openbare orde te handhaven en het gevoel van veiligheid in de maatschappij te versterken. Concreet betekent dit dat:

- de Wet Wapens en Munitie wordt uitgebreid, waardoor het voor een burgemeester mogelijk wordt om een woning te sluiten bij het aantreffen van (illegale) vuur(wapens) en munitie;
- de Gemeentewet wordt aangepast en verruimd op het gebied van informatiedeling;
- de Gemeentewet wordt verruimd met de mogelijkheid om zogenaamde 'vrijplaatsen' te kunnen sluiten;
- de Wet Politiegegevens wordt aangepast en verruimd op het gebied van informatiedeling;
- Aanpassing Wet Bibob (verruiming) "*Uitbreiding eigen onderzoek derden met politiegegevens*";

- er wordt gewerkt aan een bestuurlijk verbod op Outlaw Motor Gangs;
- artikelen 36c en 36e lid 1 wetboek van strafrecht worden gewijzigd ('afpakregelingen');
- Aanpassing Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme;
- de Regeling uitvoering antecedentenonderzoek door de politie wordt aangepast (integriteit Gemeenteambtenaren).

4.3.1 Inzet bestuurlijk instrumentarium

Naast het versterken en vergroten van weerbaarheid en de informatiepositie, is het van belang dat het bestuurlijk instrumentarium herzien en geactualiseerd wordt zodat op alle thema's de juiste acties kunnen worden ondernomen. Daarnaast moeten betrokkenen gefaciliteerd worden bij het inzetten van middelen. Het inzetten van het instrumentarium draagt bij aan het voorkomen en verstoren van criminele processen. Niet het instrumentarium is derhalve kenmerkend voor een bestuurlijke aanpak, maar de gerichte inzet ervan om ook georganiseerde misdaad en ondermijning te bestrijden.

Kader bestuurlijk instrumentarium

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
Opstellen integraal veiligheidsbeleid (2022-2025)	Gemeente en ketenpartners	Vaststellinggemeenteraad december 2021	Prioritering ondermijning in het IVB
coffeeshopbeleid	Gemeente	Gereed	Coffeeshopbeleid actualiseren
Bibob beleid	Gemeente	Gereed	Het actualiseren en meervoudig inzetten van de Wet Bibob (inpassing nieuwe beleidsregels)

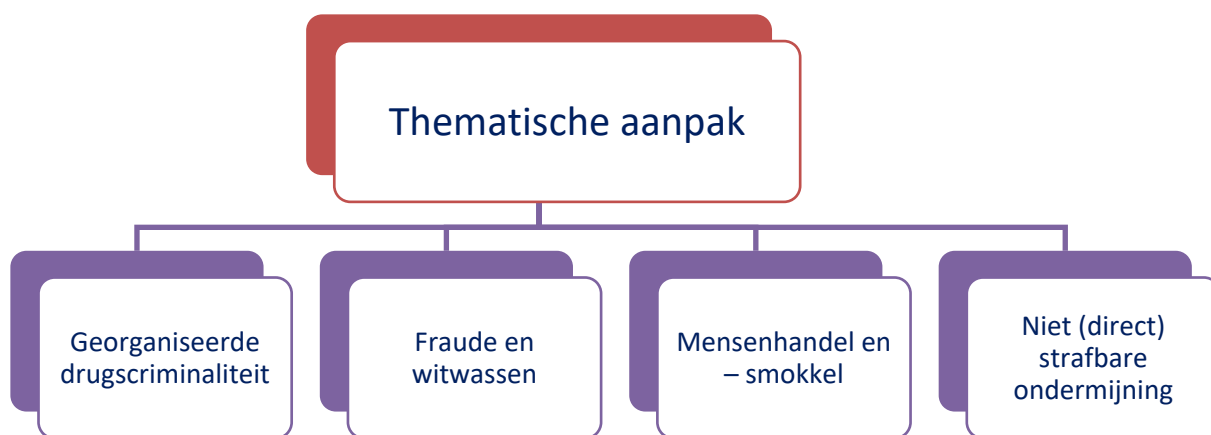
Algemene Plaatselijke Verordening	Gemeente	Vaststellen door gemeenteraad december 2021	• actualiseren APV • Inzet nieuw landelijk beleid/integreren instrumenten in APV • Harmonisatie APV Eemsdelta
horeca wet- en regelgeving en beleid		Actualiseren Horecaconvenant en Evenementenbeleid in 2022	• Inzet aanpassing APV • Actualiseren horecaconvenant • Onderzoek (invoering) exploitatievergunningen • Beleid 'levensgedrag opstellen' • Evenementenbeleid
Damocles beleid (13b Opiumwet)	Gemeente		• Beleid actualiseren en harmoniseren gemeente Eemsdelta • Inzet drugsconvenant
Reguleren kamerverhuur	Gemeente		• Regels omtrent Kamerverhuurbeleid
Menukaart bestuurlijk instrumentarium opstellen		Gestart in 2021	• Bestuurlijk instrumentarium in kaart brengen en aanbieden door middel van een 'menukaart'

5. Aanpak ondermijning hoofdthema's

Terwijl de in hoofdstuk 4 genoemde randvoorwaarden vorm krijgen of al gerealiseerd zijn, kan gericht gewerkt worden aan de aanpak van de vier gekozen hoofdthema's:

- 1) Georganiseerde drugscriminaliteit;
- 2) Witwassen & Fraude;
- 3) Mensenhandel en -smokkel; en
- 4) Niet (direct) strafbare ondermijning.

Naast het leggen van een basis in de vorm van een aanpak op de randvoorwaarden, wordt specifiek op de bovengenoemde thema's een aanpak geformuleerd. Ieder hoofdthema wordt kort toegelicht en in de bijgevoegde schema's wordt per thema aangegeven welke acties nodig zijn om een effectieve aanpak in te zetten. De hoofdthema's zijn nauw met elkaar verbonden. Een aantal van de acties is daarmee meervoudig inzetbaar. Zo kan bijvoorbeeld de informatie afkomstig uit de database leegstaande panden (actie) worden ingezet op alle vier de hoofdthema's.

5.1 Georganiseerde drugscriminaliteit

In Nederland is de productie, handel, koop en het bezit van drugs strafbaar. Deze norm draagt de regering in binnen- en buitenland uit. Het gebruik van drugs is niet strafbaar. Bij handel in verdovende middelen gaat het om harddrugs, softdrugs of synthetische drugs. In tegenstelling tot de verdovende middelen die in Nederland worden geproduceerd, worden drugs zoals hasj, heroïne en cocaïne geïmporteerd en eventueel weer geëxporteerd. Door zijn gunstige centrale ligging, maar ook de havenposities en een goede infrastructuur, speelt Nederland al jarenlang een sleutelrol bij de in- en uitvoer van drugs. De gevaren van de georganiseerde drugscriminaliteit worden steeds duidelijker zichtbaar in onze samenleving: drugslabs in woonwijken, kwetsbare jongeren die het drugsmilieu worden ingezogen, het dreigen met en gebruiken van extreem geweld, ripdeals, mobiele dealers die steeds vanuit wisselende panden drugs verkopen of produceren etc. Ook uit het ondermijningsbeeld komt naar voren dat georganiseerde drugscriminaliteit (hennep en hennepsteelt) een probleem vormt binnen onze regio, vooral binnen de kwetsbare wijken die onze regio kent. Dit probleem blijft veelal stand houden door de successen, de geringe pakkans en de familienetwerken/verwantschapsstructuren.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen>

5.1.2 Georganiseerde hennep(teelt)criminaliteit

Een belangrijk onderdeel van de georganiseerde drugscriminaliteit is de georganiseerde hennepsteelt en de daarbij behorende cannabisketen. Hier gaat het om het totale bedrijfsproces rondom de (grootschalige) productie, distributie en handel van in Nederland geteelde hennep. Er wordt dus ook gekeken naar de zogenaamde faciliteerders: *personen die elektriciteit aanleggen, stekjes leveren of producten ten behoeve van het vervaardigen van softdrugs leveren*. De term cannabisketen geeft de hele keten rondom de georganiseerde hennepsteelt weer, waaronder ook cannabisondernemingen zoals een grow- en coffeeshops.

Georganiseerde hennepsteelt komt breed voor in de gehele regio. Het zwaartepunt van de hennepcriminaliteit in Ommelanden Noord⁹ lijkt vanuit de verkregen informatie te liggen in Delfzijl, de voormalige gemeente Eemsmond en Appingedam. Uit de signalen van partners kunnen we opmaken dat de uitgestrekte gebieden, leegstaande panden en de afgelegen locaties zich goed lenen voor hennepsteelt. Het vermoeden bestaat dat lang niet alle teelt in beeld is. Dit komt onder andere door het beperkte toezicht in de regio. Opvallend is dat bij ontdekking het meestal gaat om relatief grote en professionele kwekerijen, wat wijst op georganiseerde teelt vanuit criminele netwerken. Er wordt een verband gelegd tussen de georganiseerde hennepsteelt en witwassen via de aanschaf van vastgoed en/of witwassen via horecazaken en andere ondernemingen in het gebied. Punt van aandacht hierin is dat met enige regelmaat kwetsbare personen als katvanger worden ingezet.

NB: Uit de informatiesessies georganiseerd door het RIEC ontstaat het beeld dat het gebruik van wiet een algemeen geaccepteerd fenomeen is. Het gebruik onder jongeren is groot en gebruiksafval wordt in alle gemeenten aangetroffen.

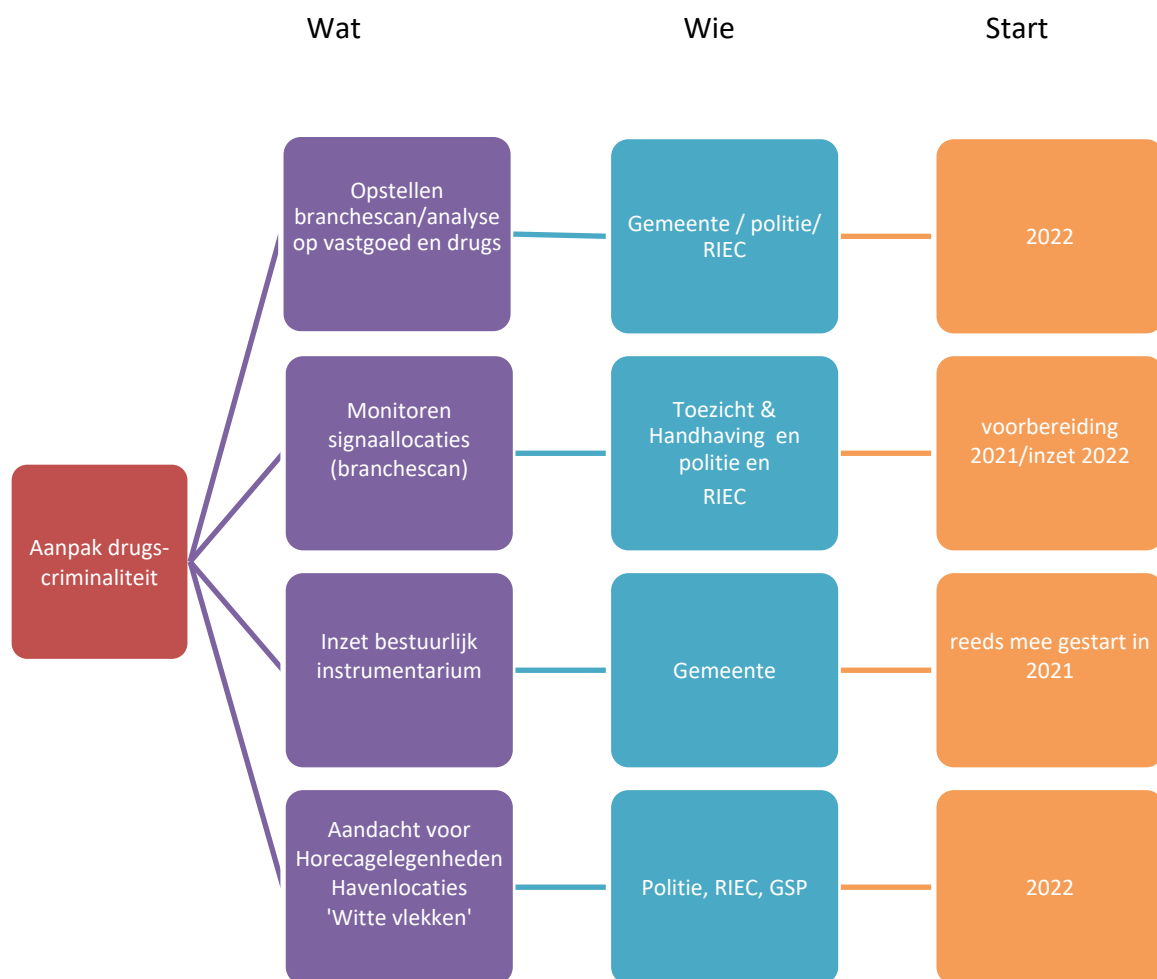
Drugsgebruik en -handel zijn ook een vorm van sociale overlast (top 5 overlastvormen veiligheidsmonitor). Deze vorm van overlast creëert een (hoog) gevoel van onveiligheid in de samenleving.

De inzet van de Opiumwet speelt een grote rol in de bestrijding van drugscriminaliteit. Gemeenten kunnen daarnaast bijvoorbeeld ook vanuit openbare orde perspectief het gebruik van softdrugs in bepaalde aangewezen gebieden verbieden in de APV.

⁹ Bestaande uit de gemeenten Delfzijl, Appingedam, Loppersum en Het Hogeland

De integrale aanpak op de georganiseerde drugscriminaliteit wordt door zowel overheidsorganen (gemeenten, politie, OM, Belastingdienst) als door private partijen (woningcorporaties, bedrijfsmatige verhuurders, netbeheerders, ondernemers) opgepakt. Hierbij is integrale samenwerking het uitgangspunt.

Planning aanpak georganiseerde drugscriminaliteit

5.2 Witwassen & Fraude

Witwassen is het (doen) verrichten van handelingen, waardoor een voor de wet verzwegen vermogensaanwas ogenschijnlijk een legale oorsprong krijgt. Het doel van witwassen is het versluieren van de herkomst van geld. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het optellen van criminele winsten bij de omzet van ondernemingen. Een veelvoorkomende indicatie is bijvoorbeeld een oververtegenwoordiging in bepaalde branches zoals autohandelaren, zonnestudio's en belwinkels¹⁰. Een van de, voor de maatschappij meest herkenbare aspecten van witwassen, is ongebruikelijk bezit: het voorhanden hebben van voorwerpen, waarvan het niet anders kan zijn dan dat het uit enig misdrijf afkomstig is, waarbij kan worden gedacht aan grote contante geldbedragen en dure auto's. Witwassen komt in de tot nu toe opgestelde ondermijningsbeelden prominent naar voren en kan worden gezien als het sluitstuk van alle criminele processen. Ketenpartners in onze regio linken witwassen vooral aan drugscriminaliteit, mensenhandel en prostitutie.

Er zijn veel verschillende vormen van witwassen. Uit het ondermijningsbeeld komt naar voren dat de belangrijkste vormen van witwassen in onze regio zijn: Witwassen via:

- Vastgoedaankopen: om de illegale herkomst van geldstromen te verhullen, wordt door criminelen geïnvesteerd in vastgoed in zowel binnen- als buitenland;
- Investeren: na aanschaf van panden wordt fors geïnvesteerd in de verbouw van deze panden (studentenhuizen, winkelpanden);
- dekmantelondernemingen in de vergunningsvrije branche, waar criminelen witwassen door het kunstmatig ophogen van omzetten binnen de ondernemingen;
- verdachte transacties: ongebruikelijke transacties door bijvoorbeeld autohandelaren en notarissen.

¹⁰ Regionaal ondermijningsbeeld Noord Nederland, pag. 18

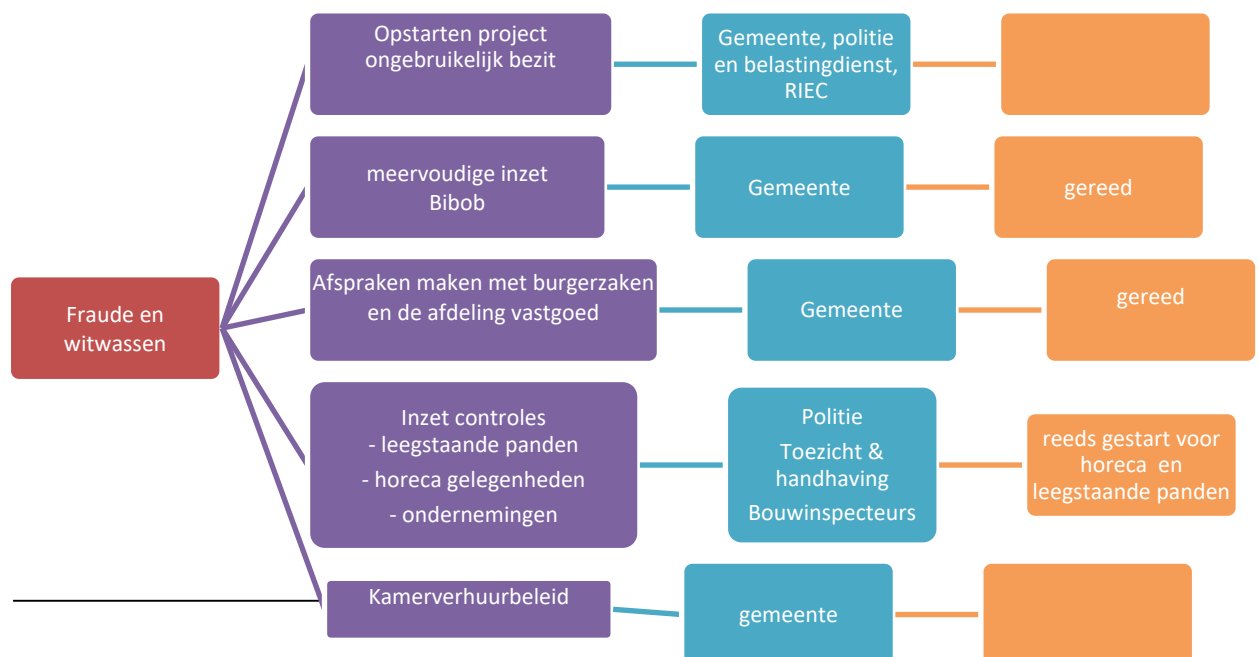
5.2.1 Fraude

Vrijwel alle overheidspartners signaleren misbruik van overheidsgelden zoals uitkeringen, subsidies en toeslagen. Zo geven de provincies aan dat er veel wordt gefraudeerd met subsidies op het gebied van duurzaamheid, landbouw, innovatie en midden- en kleinbedrijf (MKB) door bijvoorbeeld het indienen van valse facturen. Ook gemeenten en het UWV hebben te maken met misbruik van overheidsgelden. Hierbij kan worden gedacht aan fraude met toeslagen, WW-uitkeringen en PGB.

Ook zijn er veel signalen van vastgoedfraude. Deze vorm van fraude komt voor in alle soorten en maten. Gedacht kan worden aan aannemers die zwartwerken op de bouw, fraude met (bouw)offertes, koop en verkoop onroerend goed, onderwaardering panden, fraude door makelaars, met crimineel geld panden opkopen etc. Bij dergelijke malafide activiteiten in panden worden drie verschijningsvormen onderscheiden:

1. Onrechtmatige bewoning, waarbij er sprake is van illegale (door)verhuur aan legaal of illegaal in ons land verblijvende personen.
2. Onregelmatigheden rond de verhuur van particuliere woningen, waarbij de traditionele huisjesmelder zijn huurders uitbuit.
3. Onrechtmatig gebruik. De woning wordt voor andere doeleinden gebruikt dan reguliere huisvesting (dekmantel criminele activiteiten, mensenhandel, witwaspraktijken, illegale prostitutie)¹¹.

planning fraude en witwassen

¹¹ <https://www.startpagina.nl/v/wonen/huren-vastgoed/vraag/301265/werken-vastgoedfraudes/>

5.3 Mensenhandel en -smokkel

De kern van mensenhandel en -smokkel is (beoogde) uitbuiting. Mensen worden geworven, vervoerd, overgebracht of gehuisvest onder dwang, met het doel ze vervolgens uit te buiten. Er zijn verschillende vormen van mensenhandel, zoals seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting, gedwongen bedelarij of criminele uitbuiting.

Mensensmokkel is een misdrijf met als doel financieel of materieel voordeel als gevolg van de illegale binnenkomst van een persoon in een land.

Uit het ondermijningsbeeld Ommelanden Noord volgt dat mensenhandel vooral voorkomt in de vorm van arbeidsuitbuiting en ernstige benadeling. Dit houdt direct verband met het grote aantal arbeidsmigranten in de regio die in de haven en de industrie van Delfzijl werken. De branches waarin arbeidsuitbuiting voorkomt zijn vooral de bouw en industriesector maar ook horeca. Een andere vorm van uitbuiting is de uitbuiting van kwetsbare personen. Voorbeelden hiervan zijn het vermoeden van het ronselen van minderjarige meisjes voor prostitutie en de uitbuiting van kwetsbare personen in de zorg¹².

Gemeenten hebben een belangrijke taak bij de integrale aanpak van mensenhandel. Ze moeten de algemene bewustwording vergroten, bekend zijn met bestuurlijke mogelijkheden om barrières tegen mensenhandel op te werpen en op de juiste manier signalen door kunnen geven aan de relevante partners. De ketenregie op dit onderwerp is ondergebracht in het Zorg- en Veiligheidscentrum Groningen (ZVHG). In nauwe samenwerking met het ZVHG worden acties ingezet in de aanpak van mensenhandel- en mensensmokkel. Inmiddels is een projectplan gerealiseerd door het ZVHG waarbij gemeenten zijn aangesloten.

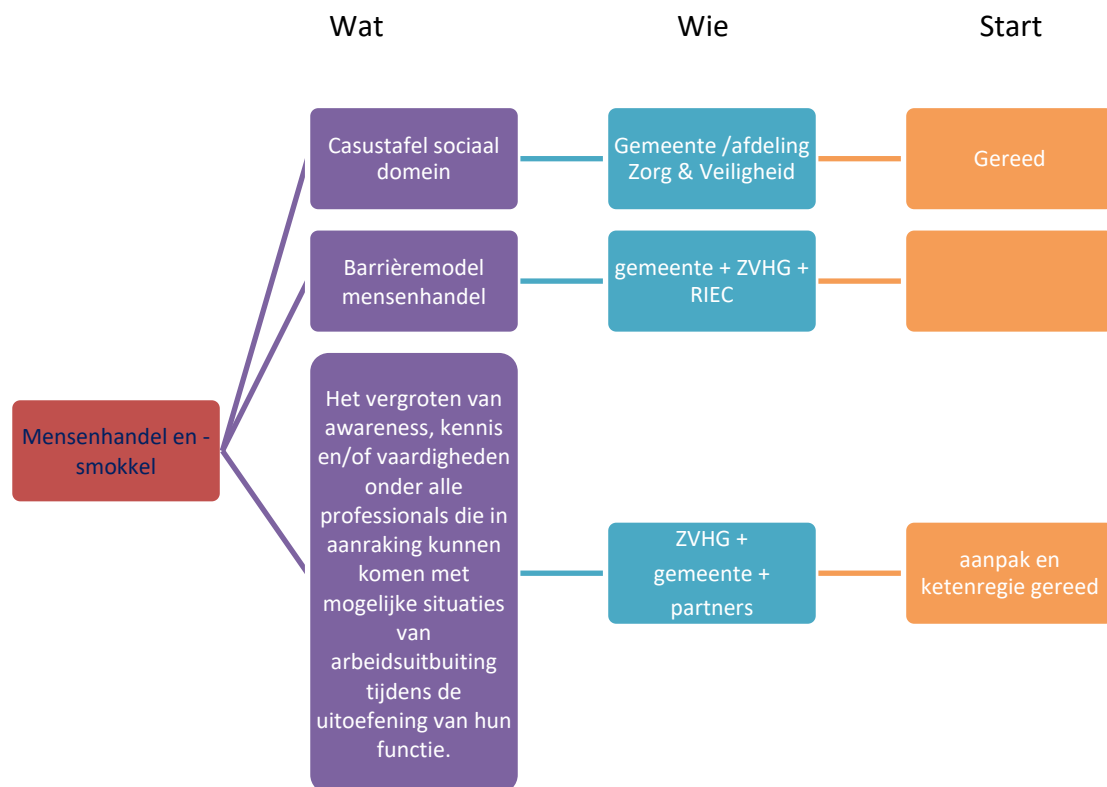
Ketenpartners die zich onder andere bezighouden met mensenhandel en -smokkel zijn:

- Gemeenten
- Politie
- Openbaar Ministerie
- Taskforce Aanpak Mensenhandel
- Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel

¹² Op grond van de APV van de gemeente Delfzijl kan binnen het grondgebied voor ten hoogste twee seksinrichtingen een vergunning worden verleend. Voor het uitoefenen van een raamprostitutiebedrijf wordt geen vergunning verleend. Momenteel is in het grondgebied een seksinrichting gevestigd, deze is echter al geruime tijd gesloten.

- Landelijke Expertgroep Mensenhandel
- Inspectie SZW
- Belastingdienst
- GGD
- Vreemdelingenpolitie
- Reclassering Nederland
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
- Zorgcoördinatie (MJD)

Planning aanpak mensenhandel en- smokkel

5.4 Niet (direct) strafbare ondermijning

Naast georganiseerde en ongeorganiseerde ondermijnende criminaliteit, kunnen ook gedragingen die niet direct strafbaar zijn een ondermijnende werking op de maatschappij hebben. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan intimiderende aanwezigheid in het straatbeeld en het inzetten van legale middelen ter ondersteuning van de criminele activiteiten. Deze gedragingen zijn in Eemsdelta vooral gekoppeld aan de leden van Outlaw Motor Gangs en jeugdbendes (aanwas).

5.4.1 Outlaw Motor Gangs (OMG's)

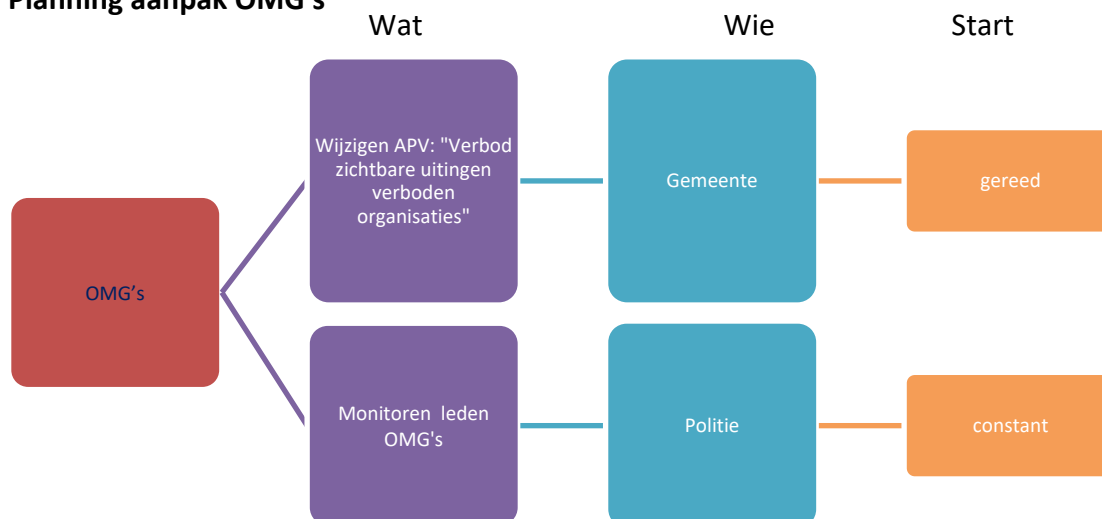
Een OMG is een hiërarchisch opgebouwde organisatie waarvan de leden (en andere daarmee verbonden partijen) hun club gebruiken als een kanaal én afscherming voor criminele en ondermijnende activiteiten met financieel of ander materieel voordeel als oogmerk, waarbij:

1. De leden geen van buitenaf opgelegde grenzen accepteren ('outlaw');
2. Motorrijden, broederschap en groepssymbolen (kleding, tatoeages) kenmerkend zijn voor de groepscultuur c.q. het gewenste imago;
3. (dreiging met) geweld en verstoring en verstoring van de openbare orde onderdeel van de clubcultuur is en het ingezet wordt om hun (interne en externe) doelen te bereiken.

Inmiddels is één OMG civielrechtelijk verboden. Uit evaluatie is gebleken dat de verboden clubs aanzienlijk minder nadrukkelijk aanwezig zijn in de openbare ruimte. Een van de middelen om iets te kunnen ondernemen tegen deze OMG's is het inzetten van bestuurlijke instrumenten en bestuurlijke verboden van ondermijnende organisatie zoals criminele motorbendes. Landelijk wordt gewerkt aan een bestuurlijk verbod op criminele motorbendes.

In een deel van de regio Ommelanden Noord is sprake van ondermijnende invloeden van OMG-chapters en hun leden. Partners spreken hierover hun zorgen uit en benoemen dit als een probleem. Actuele informatie op dit gebied wordt gedeeld en gemonitord.

Planning aanpak OMG's

5.4.2 Criminele jeugdbendes

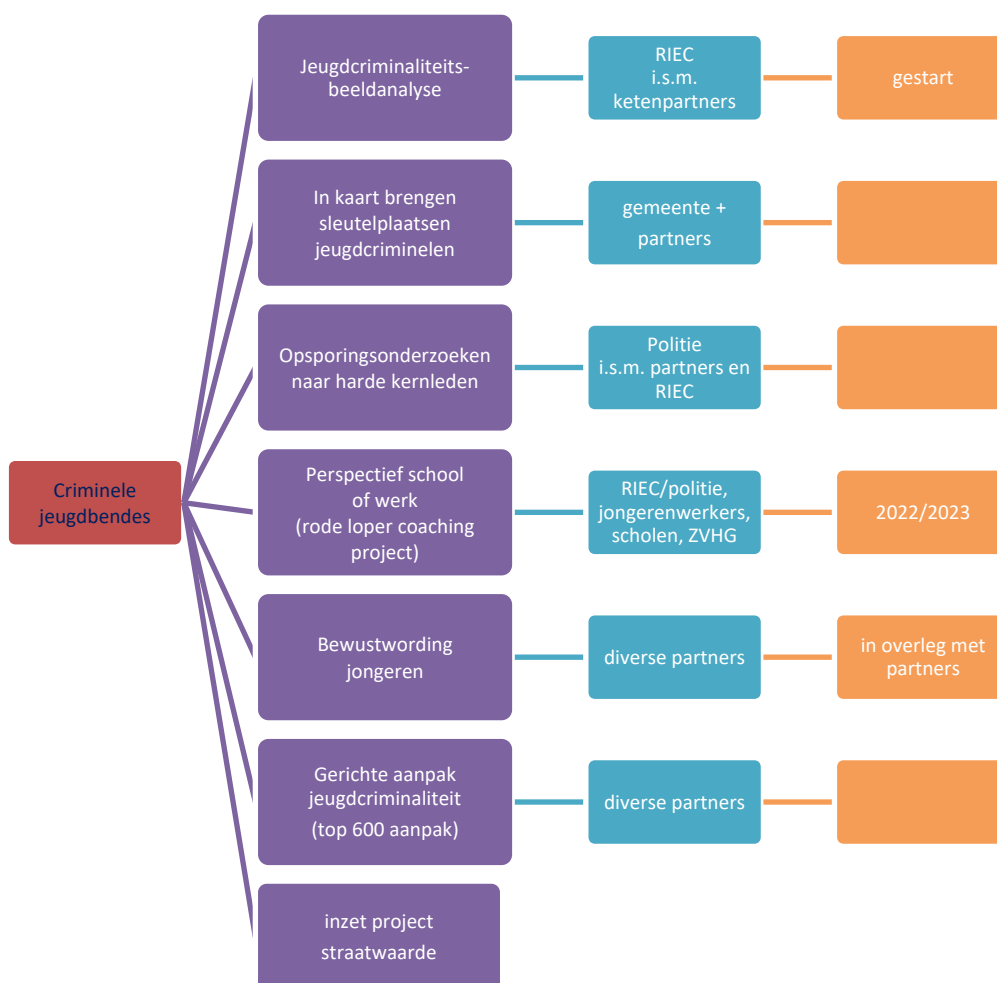
Jongeren die de buurt terroriseren, het ronselen van tienermeisjes voor prostitutie, drugsverkopende jongeren op het schoolplein zijn een van de vele voorbeelden van jeugdcriminaliteit. Jeugdgroepen zijn van alle tijden en culturen. Uit onderzoek blijkt dat dat groepen en groepsdynamische processen een grote invloed hebben op jongeren. Ook als het gaat om het plegen van delicten. Ongeveer vijfenzeventig procent van de jeugdcriminaliteit wordt begaan in jeugdgroepen. Dit brengt ook een negatieve invloed op de samenleving met zich mee, er is sprake van overlast en een onveilig gevoel. Landelijk wordt geconstateerd dat dat jongeren op steeds jongere leeftijd crimineel gedrag vertonen. Dit gedrag ontwikkelt zich vaak in snel tempo. Ook lijkt het gedrag snel te verharderen. Eerst is er sprake van lichte vergrijpen en volgt snel een ontwikkeling naar zware vergrijpen zoals drugshandel, afpersing, geweld, witwassen. Jongeren (soms 13 en 14 jaar) houden zich soms actief bezig met drugs(handel). Er is vaak sprake van gewetenloos gedrag, de jongeren zien het 'snelle geld en gaan daarvoor. Er zijn diverse projecten die hierop inspelen. Het RIEC heeft een programma Straatwaarde(n) ontwikkeld waarin wordt ingezet op (het tegengaan van) de aanwas van jongeren in cocaïnehandel.

In de gemeente Eemsdelta is er sprake van meerdere jeugdgroepen en jeugdgroep problematiek. Binnen de gemeente Eemsdelta is een aanpak geformuleerd voor deze jeugdgroepen. Deze aanpak staat op zichzelf. De aanpak jeugdcriminaliteit is

van belang voor de veiligheid en leefbaarheid van de omgeving en om te voorkomen dat jongeren verder de criminaliteit inglijden.

De aanpak jeugdcriminaliteit in relatie tot ondermijning richt zich op de veiligheidsbeleving en bewustwording van jongeren en de afname van jeugdcriminaliteit. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor jeugdzorg. Het ZVHG is hierin een belangrijke partner en ondersteunt gemeenten bij tijdige signalering en aanpak van jeugdgroepen en risicojeugd. Een aanpak kan zowel op individueel (persoonsgerichte aanpak) als op groepsniveau worden ingezet. Bij het formuleren van een aanpak wordt nauw samengewerkt met het sociaal domein, jongerenwerkers, scholen, politie, reclassering, Jeugdbescherming Noord, de Raad voor de Kinderbescherming etc. Binnen de gemeente Eemsdelta wordt inmiddels al gewerkt met diverse jongerenprogramma's, een casustafel sociaal domein, jeugdgroepenaanpak, een signaleringsoverleg. Vanuit ondermijning zullen wij ons vooral gaan richten op jeugdige (criminele) aanwas die zich steeds meer bezig gaat houden met ondermijnende activiteiten en creëren van bewustwording onder jeugdigen.

Planning aanpak criminele jeugdbendes

6. Communicatie

Om een integrale aanpak van ondermijning effectief te laten zijn is het noodzakelijk een passende communicatiestrategie te hanteren. Door middel van heldere communicatie over de problematiek en de aanpak wordt bewustzijn gecreëerd bij ambtenaren, bestuur, maar ook bij burgers en ondernemers. Communicatie rondom ondermijning wordt op twee manieren ingezet:

1. Opstellen communicatiestrategie plan van aanpak ondermijning (en uitvoering): Deze strategie zal zich vooral richten op het zichtbaar maken van projecten en acties en resultaten. Dit zal bijdragen aan het positief effect op het gevoel van veiligheid bij burgers en ondernemers. Ook kan het communiceren over de aanpak ondermijning een negatief/afschrikkend effect hebben op (potentiele) daders.

2. Inzet communicatie om weerbaarheid en meldingsbereidheid te vergroten (campagnes, voorlichtingsbijeenkomsten etc.)

7. Financiën

De coördinatie van de aanpak van ondermijning en de uitvoering van doelgerichte acties wordt in belangrijke mate uitgevoerd binnen de bestaande capaciteit van het team Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente. Daarom is fasering in tijd in de aanpak noodzakelijk. De capaciteit is onvoldoende om alle acties meteen op te pakken. Door samenwerking met het RIEC komt vanaf 2022 extra formatie voor de uitvoering beschikbaar. Ook is door samenwerking tussen de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland met het RIEC formatie beschikbaar gekomen voor beleidsinitiatieven rond de zeehavens.

8. Conclusie

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is lastig. Om dit aan te pakken is een integrale samenwerking noodzakelijk. In 2022 zal het plan van aanpak Ondermijning, samen met ketenpartners, verder worden uitgewerkt per specifiek thema. Over de invulling van de planning wordt de gemeenteraad uiterlijk medio 2022 nader geïnformeerd. Er wordt zowel geïnvesteerd in het creëren van randvoorwaarden (basispijl) als het inzetten van een gerichte aanpak op de vier gekozen hoofdthema's. Zo wordt een stevige basis gecreëerd om ook in de toekomst ondermijnende activiteiten te kunnen blijven voorkomen en bestrijden.

Bijlage 1: bestuurlijk instrumentarium

Hieronder volgt een opsomming van de huidige bestuurlijke instrumenten die kunnen worden ingezet (niet limitatief):

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

- Bestuursdwang.
- (Preventieve) last onder dwangsom.
- Intrekking of weigeren begunstigende beschikking.
- Bestuurlijke boete / bestuurlijke strafbeschikking

Sluiting en onteigening

- Artikel 174 Gemeentewet.
- Artikel 174a Gemeentewet (Wet Victoria).
- Artikel 13b Opiumwet.
- Artikel 14 Woningwet (Wet Victor).
- Artikel 17 Woningwet.
- Sluiting op grond van de APV.
- Artikel 77 Onteigeningswet.
- De Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Wbmgp).

Overige bevoegdheden burgemeester

- Artikel 175 en 176 Gemeentewet (noodbevel / noodverordening).
- Artikel 172 lid 3 Gemeentewet (lichte bevelsbevoegdheid).
- Artikel 151d Gemeentewet (opleggen gedragsaanwijzing bij woonoverlast).

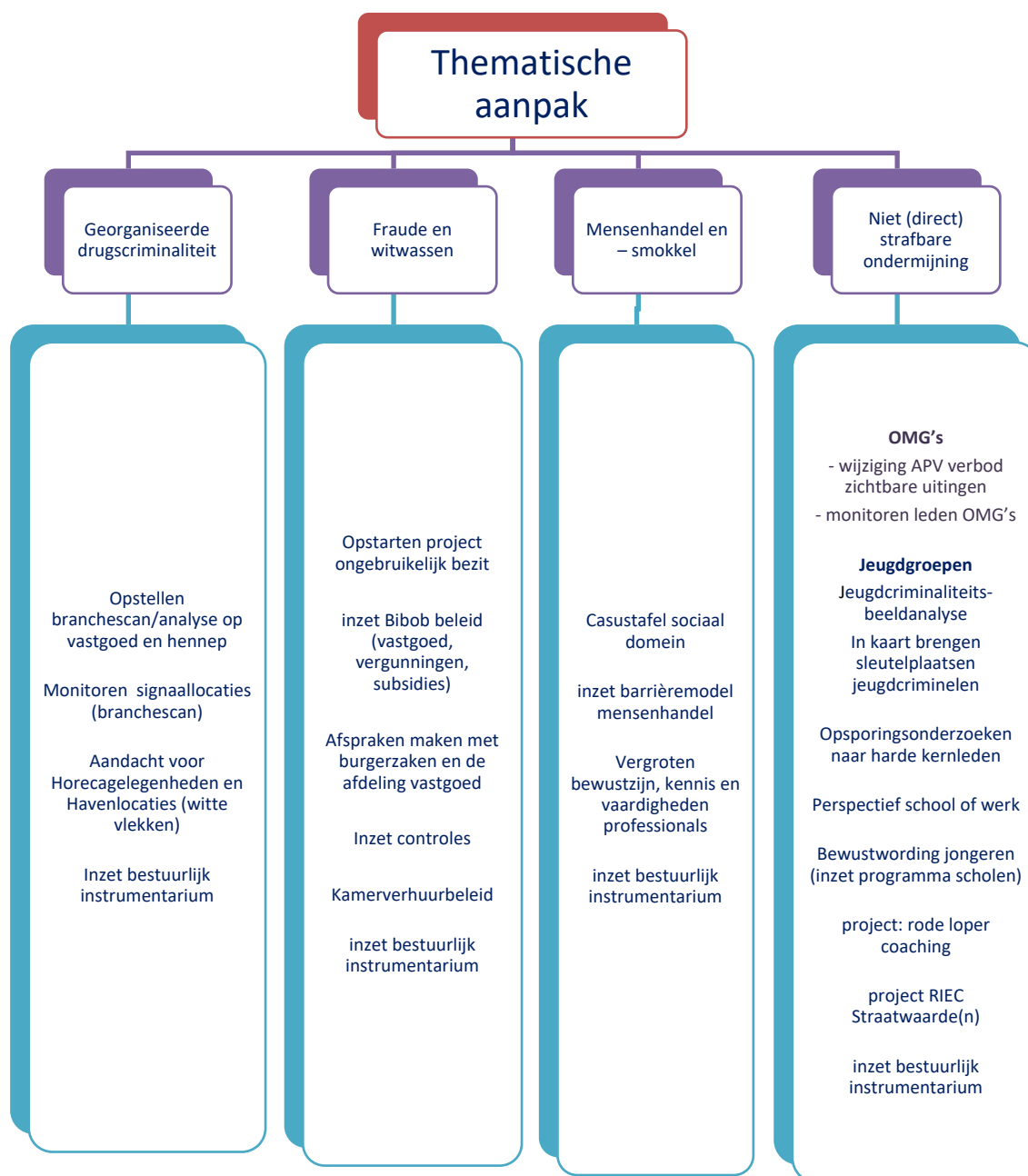
Andere mogelijkheden

- Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding .
- Wet Bibob.
- De Voetbalwet.
- Lokale instrumenten (o.a APV, verordeningen, vergunningen).

Bestuurlijke instrumenten die een bijdrage kunnen leveren tegen het ongewenste gedrag

- Bestuurlijk ophouden bij verstoring openbare orde (154a en 176a gemeentewet)
- Camera's plaatsen in de openbare ruimte (151c Gemeentewet)
- Preventief fouilleren op verboden wapens (151b en 174b Gemeentewet)
- (voornemen tot) Gebiedsverbod en meldplicht (172a en 172b Gemeentewet)
- Tijdelijk huisverbod (Wet tijdelijk huisverbod)
- Vergunningenstelsel (APV)

Bijlage 3 Overzicht thematische aanpak

Bijlage 4 Toelichting thematische aanpak per thema

1.Planning aanpak georganiseerde drugscriminaliteit

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
Opstellen branchescan/analyse op vastgoed en drugs	Gemeente en politie	Loopt	• Database leegstaande panden is opgesteld • Start inzet controles 2022
Monitoren signaallocaties (branchescan)	Toezicht & handhaving en politie	Start voorjaar 2022	• Door te blijven monitoren blijft de regie bij de overheid • Versterking gevoel van veiligheid • Preventief signaal
Inzet bestuurlijk instrumentarium	Gemeente		• Herzien Damoclesbeleid • Afspraken maken over bestuurlijke rapportages politie • Actualiseren hennepconvenant • Coffeeshopbeleid (geactualiseerd in 2021)
Aandacht voor: Horecagelegenheden			• Opstellen nieuw horecaconvenant • Mogelijkheid exploitatievergunningen onderzoeken

en havenlocaties			• Ontwikkelen beleid toetsing 'levensgedrag' (gereed in concept) • Inzet havenoverleg • Projectleiders zeehavens gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland (vacature uitgezet in najaar 2021)
------------------	--	--	---

2.Planning aanpak fraude & witwassen

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
Project afpakplein	RIEC + Gemeente	reeds gestart september 2020	- In het Afpakplein Noord Nederland werken politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst, RIEC, gemeenten en FIOD samen aan het afpakken van crimineel verdiend vermogen bij integrale onderzoeken. Het Afpakplein ziet toe op het volgen van geldstromen door een meer data gestuurde aanpak van ondermijning. Het Afpakplein heeft als doel: - Meer en beter afpakken. - Uitleren van kennis. - Borgen van de ervaringen, werkwijzen en kennis na afloop van de projectduur.
Inzet Bibob (vastgoed en subsidies)	Gemeente	gereed	- Deze maatregel wordt met name genoemd als maatregel voor bedrijfspanden. De toetsing kan plaatsvinden bij vergunningverlening, zoals een exploitatievergunning. Deze maatregel gaat gepaard met het opnemen van een exploitatievergunning in de APV voor bepaalde branches. Het betreft een bestaande maatregel die een gemeente kan toepassen. Hier gaat echter een vergunning mee gepaard en niet alle gemeenten vereisen een vergunning voor de verhuur van panden met een specifieke bestemming. - Ondersteuning RIEC inzet bibob
Afspraken maken met burgerzaken en de afdeling vastgoed	Burgerzaken	gereed	- Afspraken maken over inschrijvingen (panden) - Afspraken maken met vastgoed - Privacycheck uitvoeren
Inzet controles	Politie i.s.m. Toezicht & handhaving &	gestart	Controles (leegstaande) panden/woningen , al dan niet in combinatie met voorlichting, vergroten de awareness bij verhuurders en zorgen voor een betere relatie tussen ondernemers/verhuurders, de politie en de gemeente. Tijdens een controle kan de bewoning gecontroleerd worden (risicopanden: leegstaande panden).

	Bouw inspecteurs		• indicatoren illegale bewoning, brandgevaar, hygiëne en sociale problematiek • eventuele signalen inbrengen en monitoren (casustafel ondermijning) • wordt nu sporadisch uitgevoerd, moet periodiek worden ingezet
Kamerverhuurbeleid	Gemeente		• Regulering (kamer)verhuurbeleid •

3. Planning aanpak mensenhandel en -smokkel

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
Casustafel sociaal domein	Gemeente (sociaal domein)	gereed	• Werkafspraken maken over de binnenkomst van de signalen. Deze niet alleen in het sociaal domein beleggen maar ook delen met partners intern en extern • Inzetten afdeling Zorg & Veiligheid
Barrièremodel mensenhandel	Gemeente ZVHG	reeds gestart (2021)	• Ketenregie ZVHG • Door middel van het invullen van een barrièremodel wordt overzichtelijk welke partijen zich bezig (kunnen) houden met mensenhandel- en smokkel en wordt inzichtelijk welke instrumenten kunnen worden ingezet in de strijd tegen mensenhandel- en mensensmokkel
Het vergroten van awareness, kennis en/of vaardigheden onder alle professionals die in aanraking kunnen komen met mogelijke situaties van arbeidsuitbuiting tijdens de uitoefening van hun functie.	Gemeente + Ketenpartners		

4.Planning aanpak niet (direct) strafbare ondermijning

Wat?	Wie?	Wanneer?	Toelichting
OMG's			
Wijzig APV: "Verbod zichtbare uitingen verboden organisaties"	Gemeente	Onderdeel harmonisatie APV	Om te kunnen optreden tegen aanwezigheid in de publieke ruimte, vanwege de impact die dat heeft op de openbare orde, wordt een strafbaarstelling opgenomen in de APV. Deze strafbaarstelling houdt in dat het verboden is om op openbare plaatsen, in voor het publiek openbare gebouwen en daarbij behorende erven en bij evenementen zichtbaar goederen te dragen, bij zich te hebben of te vervoeren die uiterlijke kenmerken zijn van een organisatie die bij rechterlijke uitspraak of bestuurlijk besluit verboden is verklaard of ontbonden is vanwege strijd met de openbare orde.
Monitoren leden	Politie	Constant	Monitoren leden OMG's

Jeugdbendes			
Jeugdcriminaliteits-beeld-analyse	RIEC i.s.m. ketenpartners		
In kaart brengen sleutelplaatsen jeugdcriminelen	Gemeente + ketenpartners		Zichtbaar handhaven en preventief signaal afgeven

Opsporingsonderzoeken naar harde kernleden	Politie i.s.m. partners en RIEC		• Leden in kaart brengen • Families in kaart brengen
Perspectief school of werk	Gemeente, jongerenwerkers, scholen, RIEC, politie, Halt		• Samenwerkingsverband bedrijven (stageplek en perspectief op werk) • Afspraken onderwijsinstanties • Inschakelen van een jongerenwerken die affectie heeft met de doelgroep heeft en gericht kennis en kunde kan inzetten • Zie ook inzet rode loper coaching
Inzet project: Rode loper coaching	RIEC	2022	• Rode loper coaching is een integrale persoonsgerichte aanpak om kwetsbare jongeren (16-27 jaar) toe te leiden naar school of werk. Het is een preventieve aanpak om criminaliteit door jongeren te voorkomen.
Gerichte aanpak jeugdcriminaliteit			• Onderzoeken en integreren aanpak jeugdcriminaliteit: - Top 600 aanpak - 7 stappen methoden - Plus min mee methoden - Inzet gebiedsgerichte wijkaanpak (Den Haag) - Snelle inzet Persoonsgebonden aanpak
Inzet project: Straatwaarde(n) RIEC	Gemeente + RIEC		• Onderzoeken mogelijkheden inzet project Straatwaarde(n) aanpak ten aanzien van het voorkomen van aanwas in de cocaïne gerelateerde criminaliteit in samenspraak met diverse partners zoals het Openbaar Ministerie, de gemeente, de politie en de zorg- en het sociaal domein. • Inzet escaperoom jonge aanwas